

Naar Ikónium, Lystre en Derbe

Periodethema: Paulus en zijn eerste zendingsreis
Handelingen 14:1-29

KERNTEKST

Versterkende de zielen der discipelen, en vermanende, dat zij zouden blijven in het geloof, en dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk Gods. (Handelingen 14:22)

UITLEG VAN DE KERNTEKST

Paulus en Bárnabas keren van hun zendingsreis terug naar Antiochië. Onderweg bezoeken ze de gemeenten die zijn ontstaan. En dat om de volgelingen van Jezus te bemoedigen en aan te sporen in het geloof te volharden. De jonge christenen wordt ook op het hart gebonden dat ze door veel verdrukkingen heen moeten gaan om straks, als Jezus terugkomt, het Koninkrijk van God binnen te gaan. Dat geldt ook vandaag nog voor ieder waar christen.

BEGINSITUATIE

Paulus verkondigt in Antiochië de beloften die God al gedaan heeft aan de vaders, Abraham, Izak en Jakob. Die beloften heeft Hij nu aan de nakomelingen van deze vaders vervuld, waartoe ook de Joden in Antiochië behoren. De kern van de beloften is dat God Jezus verwekt heeft. Dat wil zeggen: Hem als Zaligmaker gezonden heeft (zie vs. 23) om te lijden en te sterven. En Hem ook opgewekt heeft uit de doden (vs. 34). Waar het op aankomst is dat men in Hem leert geloven.

DOELSTELLINGEN

- De kinderen horen dat Paulus Gods Woord verkondigt en daar zijn leven voor over heeft.
- Ze worden gewezen op de herhaalde tegenstand tegen het Evangelie en gewezen op het maken van de goede keuze.
- Ze horen van het einde van de eerste zendingsreis.

INDELING

Van Antiochië vluchten Paulus en Bárnabas naar Ikónium. Op de sabbat vertellen ze van Christus en vele Joden en heidenen geloven. Het evangelie wordt bevestigd door wonderen. Ongelovige Joden zetten de heidenen tegen Paulus en Bárnabas op. Ze vluchten naar Lystre als ze bijna gestenigd worden. Daar wordt opnieuw het Evangelie verteld. Als Paulus een kreupele laat lopen, worden ze voor goden aangezien. Het kan maar net verhinderd worden dat de mensen aan hen gaan offeren. Ongelovige Joden uit Antiochië en Ikónium hitsen het volk weer op. Ze gooien stenen naar Paulus en slepen hem voor dood uit de stad. Maar Paulus staat weer op en ze reizen samen naar Derbe. Vandaar reizen ze terug naar Antiochië. Overal bemoedigen en vermanen zij de gemeenten die zijn ontstaan.

ZINGEN

- Psalm 81:10; 146:3, 4; 147:10
- ZB - De kerk van alle tijden / Samen in de Naam van Jezus / U bent mijn schuilplaats Heer'

UITLEG VAN DE PSALM

De dichter zingt over Gods almacht door er op te wijzen dat Hij de Schepper is van het onmetelijk heelal. Het wonder is nu dat die machtige God vanuit Zijn hoge in hemel in genade kijkt naar een mens die naar Zijn hulp (van redding) uitzielt. Aan wie Hem zo verlangend verwacht, bewijst Hij Zijn eeuwige trouw. Ook nu nog.

MATERIALEN

Plaat van de route van de eerste zendingsreis

BORDPLAN

Ikónium – Lystre - Derbe

INTRODUCTIE

Stel, je wilt nieuwe bloemen planten in de tuin. Er is goede grond nodig. Dan ga je de planten en bloemen erin zetten. Als het klaar is, ziet het er prachtig uit. Als je er daarna niet meer naar omkijkt, gaat het verkeerd. Het onkruid schiet omhoog en de planten verwilderen. Of alles verdort door droogte. De bloemen hebben verzorging nodig, anders gaat het mis.

Paulus en Bárnabas hebben Gods woord gebracht in Klein-Azië. Er zijn gemeenten ontstaan. Maar ook hier is 'verzorging' nodig.

BRUGZIN

Wat is het stil in de synagoge te Ikónium. Allen luisteren naar de woorden van twee mannen. Wie zijn die vreemdelingen? Het zijn Paulus en Bárnabas.

Vertelling

Paulus en Bárnabas hebben Antiochië verlaten, omdat de regering van die stad hen gevangen wilde nemen. Ze zijn verder gereisd naar Ikónium, een stad ruim 100 kilometer ten oosten van Antiochië. Daar wonen, aan de rand van een zoutvlakte, veel Grieken. Ook hier preken Paulus en Bárnabas eerst in de synagoge voor de Joden, dat zien we deze eerste zendingsreis iedere keer weer. Eerst gaan ze naar de synagoge, maar vaak verwerpen de Joden het Evangelie en dan gaan ze naar de heidenen.

De mensen luisteren ingespannen naar de woorden van Paulus. Ook de Grieken (daarmee worden de heidenen bedoeld) komen steeds meer naar Paulus luisteren. Er is vrucht op de prediking: velen geloven. Wat zullen Paulus en Bárnabas blij zijn geweest. Lange tijd mogen ze in deze stad hun evangeliewerk verrichten. In de Naam van de Heere mogen ze zelfs wonderen en tekenen doen.

Maar ook hier zit de duivel niet stil. De Joden die niet willen geloven, zetten de heidenen tegen de discipelen op. Er komt grote verdeeldheid in de stad. De één is voor Paulus en Bárnabas (of: voor het Evangelie), de ander is ertegen. Op een dag vormt zich een geweldige oploop. Een menigte Joden en heidenen trekt met het stadsbestuur door de straten van de stad, op zoek naar Paulus en Bárnabas. Ze willen hen gevangennemen en stenigen. Maar Paulus en Bárnabas horen ervan en ze vluchten naar Lystre. Ook in Ikónium heeft de Naam van God mogen klinken. Zij verlaten de stad, maar de Heere zal blijven.

Ook in Lystre vertellen ze de inwoners over Jezus, de opgestane Zaligmaker. Ze spreken bij de poort,

bij de rivier, op de markt en op de straten van de stad.

Al prekend bij de poort ontmoeten ze een kreupele man. Hij heeft nooit kunnen lopen en hij zit zijn hele leven al te bedelen bij de poort van Lystre. Deze kreupele man hoort hen spreken. Paulus ziet door de Heilige Geest dat deze man het Woord van God gelooft en dat hij gelooft dat Paulus hem door het geloof kan genezen. 'Sta recht op uw voeten', zegt Paulus. De man springt op en loopt gezond tussen de omstanders.

Onvoorstelbaar! denken de inwoners van Lystre, een kreupele loopt! Ze roepen: 'De goden zijn onder ons!' Ja, dat is het natuurlijk, de goden hebben zich in mensen veranderd, denken ze. Ze noemen Bárnabas 'Júpiter' en Paulus, omdat hij het woord voert, 'Mercúrius' - namen van hun goden. (HSV: Zeus en Hermes) Jupiter was de oppergod en Mercurius zijn woordvoerder.

Daar komt de priester van de tempel van Jupiter al aan. Hij heeft stieren bij zich, die erekransen van bloemen om hun nek hebben hangen. De priester gaat naar de tempel van Jupiter, vlak bij de poort. Daar zal hij de stieren namens het volk aan Paulus en Bárnabas offeren.

Paulus en Bárnabas weten maar net te verhinderen dat aan hen offers gebracht worden. Ze scheuren hun kleren en roepen: 'Wij zijn maar gewone mensen net als jullie. Wij zijn gekomen om jullie van de enige God, Die hemel en aarde gemaakt heeft, te leren. Jullie moeten je bekeren.' Met moeite kunnen ze een einde maken aan de feestvreugde. De priester staat stil, de menigte aarzelt. Zijn die mannen gewone mensen? Maar dat kan toch niet? Ze hebben iemand genezen die al vanaf zijn geboorte kreupel geweest is!

Paulus gaat verder met spreken: 'de God van hemel en aarde spreekt tot jullie. Hij heeft regen en vruchtbaarheid, niet de afgoden. Jullie moeten je bekeren van die afgoderij.'

Ook voor ons is dat belangrijk. Wij moeten ook alleen God dienen, niet andere afgoden. Een afgod is iets wat je belangrijker vindt dan de Heere God. Als je dat op de belangrijkste plaats in je leven zet.

'Eer de Heere en niet ons!', spreekt Paulus verder. 'Alleen door Gods kracht is de kreupele genezen.' Begrijpen doen de inwoners het niet. Maar ondertussen is een groep Joden uit Ikónium aangekomen, ze verspreiden zich tussen de mensen en ze vertellen aan de mensen dat Paulus en Bárnabas in Ikónium oproep hebben veroorzaakt. Dat ze gevaarlijk zijn en uit de weg moeten worden geruimd.

En dan gaan ook de inwoners van Lystre zich tegen Paulus en Bárnabas verzetten.

Ze gooien stenen naar Paulus, ze slingeren met volle kracht hun stenen naar hem toe. Als ze denken dan Paulus dood is, slepen ze hem buiten de stad en laten hem daar liggen. Dan vertrekken ze. Als de discipelen rondom hem staan, staat Paulus plotseling weer op. Wat een wonder! Hij was niet echt dood, hij leeft en kan zelfs lopen!

Het vertellen over de Heere Jezus kan tegenstand brengen. Mensen kunnen boos worden. Ze willen het niet horen. Het is niet altijd makkelijk om voor je geloof uit te komen. Misschien heb je wel een vriendje of vriendinnetje dat niet in de Heere gelooft. Je mag hem of haar erover vertellen. Je mag er ook om bidden of ze willen luisteren naar wat je hun wil vertellen.

Paulus gaat de stad weer in, maar hij begrijpt dat het nu in de stad Lystre te gevaarlijk is geworden. Hij verlaat samen met Bárnabas de stad en gaat naar Derbe. Hij laat een jonge gemeente achter, net als een jong plantje. De Heere zal ervoor zorgen.

Paulus en Bárnabas verkondigen ook in Derbe het Evangelie. Veel mensen komen tot geloof. Vervolgens keren ze terug naar Lystre, Ikónium en Antiochië. De tegenstand die ze in die steden hebben ontmoet, weerhoudt Paulus en Bárnabas er niet van om de tot geloof gekomen mensen daar opnieuw te bezoeken. Ze bemoedigen de christenen en wijzen erop dat Jezus al heeft aangekondigd dat Zijn volgelingen door veel verdrukkingen heen zullen ingaan in het Koninkrijk der hemelen.

Het is nodig dat de nieuwe gemeenten geleid worden. Daarom worden er ouderlingen aangesteld. Daarvoor gebruikt de Heere gewone mensen. Dat kunnen ze niet in eigen kracht. Maar de Heilige Geest wil (op het gebed) deze ouderlingen leiden. Uiteindelijk bestuurt en onderhoudt de Heere Zelf Zijn Kerk.

Op de terugweg brengen Paulus en Bárnabas Gods Woord ook nog in Perge. Op de heenreis hebben ze die plaats overgeslagen. In Attálië gaan ze uit eindelijk aan boord van een schip dat hen terugbrengt naar Antiochië, de plaats vanwaar ze zijn uitgezonden, de zedende gemeente.

De gemeente van Antiochië komt bijeen om naar hun ervaringen te luisteren. Wat zijn ze blij dat het Evangelie in deze gebieden is verkondigd. Het heerlijkste is dat er mensen tot geloof zijn gekomen. De Heere heeft de deur van het geloof voor de heidenen geopend.

AFSLUITING

Teruggekeerd in Antiochië kunnen ze een ogenblik uitrusten van de lange, vermoeiende, gevaarlijke tocht. Wat hebben ze veel te vertellen. Ze vertellen over de wonderen van God. Ze vertellen dat vele heidenen in de Heere Jezus als hun Zaligmaker geloofd hebben door de werking van de Heilige Geest. Geruime tijd blijven ze in de wereldstad Antiochië en werken daar opnieuw in de gemeente.

VERWERKING

Stel in een gesprek de volgende vragen:

- Paulus en Bárnabas komen in Lystre in het middelpunt te staan. Dat was een gevaarlijk moment. Zo gemakkelijk zou de aandacht worden verlegd van Gods Woord en daden naar Paulus' woorden en daden. Waarom is dat niet goed? Om Wie gaat het in de kerk?
- Geef in eigen woorden weer wat de kerntekst betekent.
- Hoe onderhoudt de Heere Zijn kerk nu? (Door Woord en Geest. Door de prediking, sacramenten en door het werk van Zijn Geest) Wie kan er praktische voorbeelden noemen?
- Die nieuwe gemeenten zijn als een nieuw tuintje. Er is onderhoud nodig. Wie moesten voor dit onderhoud zorgen? Hoe gaat dat bij ons in de kerk?

